

Premda je potomstvo u većine roditelja koji su u krvnom srodstvu zdravo, ipak je rizik za rađanje djeteta s abnormalnostima povećan. U osoba koje nisu krvna rodbina, postoji šansa tri naprama sto za rađanje djeteta s poremećajem - u roditelja koji jesu krvna rodbina, kao što su bratći ili sestrične iz prvog koljena, šanse su šest naprama sto.

Za bolje razumijevanje kako dolazi do tih poremećaja, pomaže činjenica da nitko od nas nije savršen i da je svaki od nas nosilac ponekog neispravnog gena. Većim dijelom od toga niti jedno naše dijete ne mora imati probleme - osim ako je isti gen neispravan u oba roditelja. Tako nešto će se vjerojatnije pojaviti u obitelji gdje su roditelji krvno povezani. Naslijeđeni poremećaji se također pojavljuju i u obiteljima gdje su partneri iz istoga dijela svijeta. Dvije nasljedne bolesti koje se učestalo pojavljuju u izvjesnim etničkim skupinama su krvni poremećaj talasemija (**thalassaemia**) i cistična fibroza (**cystic fibrosis**), po život opasan poremećaj dišnih i probavnih organa. Svatko tko misli da u njegovoj obitelji postoji povijest bilo koje od ovih bolesti a planira obitelj, trebao bi poći na genetsko savjetovanje.

Uputnicu službi za genetsko savjetovanje može vam dati liječnik. Ako je potrebno, može se organizirati pomoć tumača. Sve što je rečeno savjetniku ili tumaču ostaje u najstrožem povjerenju.

Telefonski brojevi su točni za vrijeme objavljivanja ove informacije ali se ne usklađuju s eventualnim promjenama. Preporuča se da brojeve provjerite u telefonskom imeniku.

NSW Multicultural Health Communication Service

website: [www.http://mhcs.health.nsw.gov.au](http://mhcs.health.nsw.gov.au)

e-mail: mhcs@doh.health.nsw.gov.au

phone: (02) 9382 8111

Čemu služi genetsko savjetovanje

How Can Genetic Counselling Help?

REVIEWED
May 2004
NSWMulticulturalHealthCommunicationService

NSW HEALTH
DEPARTMENT

Čemu služi genetsko savjetovanje?

How Can Genetic Counselling Help?

Croatian - 23 June 1997

Neke ljude zabrinjava da bi se i u njih mogli razviti zdravstveni problemi kojima su pogađeni pojedini članovi njihovih obitelji. Ili možda planiraju obitelj - ali su u strahu da se ti isti problemi ne bi pojavili i u njihove djece. U ovakvim slučajevima, igra važnu ulogu genetsko savjetovanje.

Služba za genetsko savjetovanje stoji na raspolaganju u svim većim bolnicama a može pomoći na više načina. Jedan od njih je davanje informacija o tome kolike su šanse u pojedinih osoba za razvijanje nekog određenog poremećaja i hoće li se taj poremećaj prenijeti na njihovu djecu. Savjetovanje može biti od koristi i onima koji imaju razloge za zabrinutost kao npr:

- . Imaju jedno dijete s poremećajem i brinu se da bi se to moglo ponoviti i u buduće djece.
- . Bračni partneri su u bliskom srodstvu, naprimjer bratić i sestrična iz prvog koljena, a planiraju trudnoću.
- . Žena je imala dva ili više spontana pobačaja, mrtvorodenče, ili je dijete umrlo ubrzo iza porođaja.
- . Roditelji su za vrijeme trudnoće izloženi zaraznim bolestima, drogama ili nekim drugim potencijalno opasnim tvarima.
- . Partneri su preko 35 godina a planiraju obitelj

Genetsko savjetovanje pomaže u uvjeravanju mnogih osoba da rizici od rađanja djeteta s poremećajima i nisu toliko visoki kao što oni misle.

Služba za genetsko savjetovanje može ocijeniti koliki je rizik za nasljedne poremećaje ili njihovo prenošenje s roditelja na djecu, postavljanjem pitanja partnerima. U nekim se slučajevima može izvršiti analiza putem specijalnih testova za utvrđivanje je li osoba nosilac nekog genetičkog poremećaja (testovima se ne mogu otkriti svi poremećaji).

Postoje i testovi za otkrivanje abnormalnosti u nerođena djeteta. Premda većina žena iznad 35 godina rađa zdravu djecu, porastom dobi raste i rizik za poremećaje kao što je npr. Down Sindrom (**Down Syndrom**). Testovi za otkrivanje Down Sindroma kao i za neke druge abnormalnosti, stoje na raspolaganju za vrijeme trudnoće. Stručnjak za genetiku (**genetic counsellor**) daje savjete o rizicima i prednostima ovih testova.

Što ako testovi otkriju poremećaj u bebe? Služba za genetiku može pomoći savjetovanjem, pripremanjem parova na sve što ih čeka ako imaju dijete s poremećajima, te davanjem informacija o organizacijama koje mogu pomoći.

Neki parovi koji su u rodbinskoj vezi, strahuju da bi im dijete moglo biti abnormalno. Poznato je da se ženidbe među rođacima kao što su bratići i sestrične pojavljuju u mnogim zajednicama; vjerojatnost za sklapanje takvih brakova je veća ako je zajednica manja ili tek novodošla u zemlju. Mnogi vjeruju da je to dobra mjera zaštite za ženu - roditelji gledaju s većim pouzdanjem na budućnost svoje kćerke ako imaju povjerenje u obitelj u koju se udaje.